TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. gegužės 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Aplinka – Direktyva 2000/60/EB – Europos Sąjungos veiksmų vandens politikos srityje pagrindai – 4 straipsnio 1 dalies a punktas – Su paviršiniais vandenimis susiję aplinkos tikslai – Valstybių narių pareiga neišduoti leidimo įgyvendinti projektą, galintį sukelti paviršinio vandens telkinio būklės suprastėjimą – Paviršinio vandens telkinio būklės „suprastėjimo“ sąvoka – 4 straipsnio 6 ir 7 dalys – Draudimo prastinti išimtys – Sąlygos – Programa ar projektas, turintis laikiną trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių paviršinio vandens telkinio būklei“

Byloje C-525/20

dėl *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) 2020 m. spalio 14 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. spalio 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Association France Nature Environnement

prieš

Premier ministre,

Ministre de la Transition écologique et solidaire

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai J. Passer (pranešėjas), F. Biltgen, N. Wahl ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas A. Rantos,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. spalio 28 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Association France Nature Environnement*, atstovaujamos B. Hogommat,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos T. Stéhelin, W. Zemamta ir E. Toutain,

* Proceso kalba: prancūzų.

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil ir L. Dvořáková,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos K. Bulterman ir A. M. de Ree,

– Europos Komisijos, atstovaujamos C. Valero ir O. Beynet,

susipažinęs su 2022 m. sausio 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 5 t., p. 275), 4 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Association France Nature Environnement* ginčą su *Premier ministre* (Ministras Pirmininkas, Prancūzija) ir *ministre de la Transition écologique et solidaire* (Ekologinės ir solidarios pertvarkos ministras, Prancūzija) dėl Dekreto dėl bendrųjų vandentvarkos ir vandens valdymo planų ir vandentvarkos ir vandens valdymo planų teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2000/60 11, 25, 26 ir 32 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(11) Kaip nurodyta Sutarties 174 straipsnyje, Bendrijos aplinkos politika turi padėti siekti, kad būtų išsaugota, apsaugota ir pagerinta aplinkos kokybė protingai ir racionaliai naudojant gamtos išteklius, ji turi remtis išankstinėmis atsargumo priemonėmis ir tuo principu, kad prevencinių veiksmų imtis ir aplinkai daromą žalą ištaisyti reikia pirmiausia teršalų susidarymo vietoje, ir kad teršėjas moka.

<…>

(25) Turi būti nustatyti bendri vandens kokybės ir atitinkamais aplinkos apsaugos požiūriu atvejais – kiekybės būklės apibrėžimai. Turėtų būti nustatyti aplinkos apsaugos uždaviniai, kurie užtikrintų gerą paviršinio ir požeminio vandens būklę visoje Bendrijoje ir Bendrijos lygiu neleistų vandens būklei toliau prastėti.

(26) Valstybės narės turėtų siekti bent geros vandens būklės, apibrėždamos ir įgyvendindamos būtinas integruotoje priemonių programoje numatytas priemones ir atsižvelgdamos į esamus Bendrijos reikalavimus. Ten, kur vandens būklė gera, ji turėtų būti išsaugota. Be geros būklės reikalavimų, taikomų požeminiam vandeniui, dar turi būti nustatyta ir sustabdyta bet kuri reikšmingesnė ir ilgesnį laiką išliekanti kurio nors teršalo koncentracijos didėjimo tendencija.

<…>

(32) Tam tikromis sąlygomis reikalavimas sustabdyti prastėjimą ar pasiekti gerą būklę gali būti pagrįstai netaikomas, jei prastėjimas ar bloga būklė atsiranda dėl nenumatytų aplinkybių, ypač potvynių ar sausrų, arba dėl fizinių paviršinio vandens telkinio charakteristikų pakeitimo, atlikto siekiant svarbių visuomenės interesų, arba dėl požeminių telkinių vandens lygio pakeitimo, jei imamasi visų įmanomų priemonių, kad būtų sušvelnintas vandens telkinio būklei daromas neigiamas poveikis.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Paskirtis“ nurodyta:

„Šios direktyvos tikslas – nustatyti vidaus paviršinių vandenų, tarpinių vandenų, pakrančių vandenų ir požeminio vandens apsaugos sistemą, kuri:

a) neleistų toliau prastėti vandenų ekosistemų, taip pat sausumos ekosistemų (atsižvelgiant į jų vandens poreikius) bei šlapžemių, tiesiogiai priklausomų nuo vandenų ekosistemų, būklei, ją apsaugotų ir pagerintų;

<…>“

5 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Sąvokos“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokos:

1. „Paviršinis vanduo“ – tai vidaus vandenys, išskyrus požeminius; tarpiniai ir pakrančių vandenys, išskyrus tuos atvejus, kai kalbama apie cheminę sudėtį, nes tuomet į paviršinio vandens sąvoką įeina ir teritoriniai vandenys.

<…>

10. „Paviršinio vandens telkinys“ – tai kiekybės rodikliais apibrėžtas ir reikšmingas paviršinio vandens vienetas, pavyzdžiui, ežeras, tvenkinys, upė, upelis ar kanalas, dalis upės, upelio ar kanalo, tarpinis vanduo ar pakrančių vandens plotas.

<…>

17. „Paviršinio vandens būklė“ – tai bendras paviršinio vandens telkinio būklės apibūdinimas, kurį nulemia arba jo ekologinė, arba cheminė būklė, žiūrint kuri iš jų blogesnė.

18. „Gera paviršinio vandens būklė“ – tai paviršinio vandens telkinio būklė, kai jo ekologinė ir cheminė būklės įvertinamos bent kaip „geros“;

<…>“

6 Tos pačios direktyvos 4 straipsnio „Aplinkos apsaugos tikslai“ 1 ir 6–8 dalyse numatyta:

„1. Vykdydamos priemonių programas, nurodytas upės baseino valdymo planuose, ir taikydamos jas:

a) paviršiniams vandenims

i) valstybės narės įgyvendina būtinas priemones, kad neprastėtų visų paviršinio vandens telkinių būklė, atsižvelgdamos į šio straipsnio 6 ir 7 dalies taikymą ir nepažeisdamos jo 8 dalies;
ii) valstybės narės apsaugo, gerina ir atnaujina visus paviršinio vandens telkinius, atsižvelgdamos į iii papunkčio taikymą dirbtiniams ir labai pakeistiems vandens telkiniams, ir stengiasi, kad gera paviršinio vandens būklė būtų pasiekta ne vėliau kaip po 15 metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos pagal V priedo nuostatas, atsižvelgdamos į pratęsimų, nustatomų pagal šio straipsnio 4 dalį, ir į jo 5, 6 ir 7 dalių taikymą bei nepažeisdamos 8 dalies;
iii) valstybės narės apsaugo ir gerina visus dirbtinius bei smarkiai modifikuotus vandens telkinius ir stengiasi, kad geras ekologinis potencialas ir gera paviršinio vandens cheminė būklė būtų pasiekta ne vėliau kaip po 15 metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos pagal V priedo nuostatas, atsižvelgdamos į pratęsimų, nustatomų pagal šio straipsnio 4 dalį, ir į jo 5, 6 ir 7 dalių taikymą bei nepažeisdamos 8 dalies;

<…>

6. Laikinas vandens telkinių būklės suprastėjimas nėra šios direktyvos reikalavimų pažeidimas, jei jį sukėlė išimtinės gamtinės priežastys ar neįveikiamos aplinkybės, kurių nebuvo galima numatyti, visų pirma potvyniai ir užsitęsusios sausros, arba avarijų padariniai, kurių nebuvo galima numatyti, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

a) imamasi visų praktiškai įmanomų priemonių neleisti būklei toliau prastėti ir nepakenkti šios direktyvos tikslams, pasiektiems kituose vandens telkiniuose, kurių nepaveikė tos aplinkybės;

b) Sąlygos, kuriomis galima deklaruoti išimtines aplinkybes arba aplinkybes, kurių nebuvo galima numatyti, įskaitant atitinkamų rodiklių priėmimą, yra nurodytos upės baseino valdymo plane;

c) priemonės, kurių reikia imtis tokiomis išimtinėmis aplinkybėmis, yra numatytos priemonių programoje ir, pasibaigus toms aplinkybėms, netrukdys atkurti vandens telkinio kokybę;

d) išimtinių aplinkybių arba aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, poveikis patikrin[a]mas kasmet ir, atsižvelgiant į šio straipsnio 4 dalies a punkte išdėstytas priežastis, imamasi visų praktiškai įmanomų priemonių kuo greičiau atkurti tokią vandens telkinio būklę, kokia buvo prieš jam patiriant tų aplinkybių poveikį;

e) tokių aplinkybių padarinių ir taikytų ar taikytinų pagal a ir c punktus apibendrinimas pateikiamas kitame atnaujintame upės baseino valdymo plane.

7. Valstybės narės nepažeidžia šios direktyvos, kai:

– gera požeminio vandens būklė, gera ekologinė būklė arba atitinkamais atvejais geras ekologinis potencialas nepasiekiamas ir paviršinio vandens ar požeminio vandens telkinio būklei prastėti nesutrukdoma dėl naujų paviršinio vandens telkinio fizinių charakteristikų pakeitimų ar požeminių telkinių vandens lygio pokyčių, arba

– labai gerai paviršinio vandens telkinio būklei suprastėti iki geros būklės nesutrukdoma dėl naujos subalansuotos žmonių veiklos, vykdomos plėtros tikslais,

ir yra tenkinamos visos šios sąlygos:

a) imamasi visų įmanomų priemonių vandens telkinio būklei daromam poveikiui sušvelninti;

b) tokių pakeitimų ar pakitimų priežastys konkrečiai yra nurodytos ir paaiškintos upės baseino valdymo plane, kurio reikalaujama pagal 13 straipsnį, o tikslai patikslinami kas 6 metai;

c) tokių pakeitimų ar pakitimų priežastys yra labai svarbios visuomenės interesams, ir (arba) naujų pakeitimų ar pakitimų nauda žmonių sveikatai, žmonių saugos palaikymui ar subalansuotai [tvariai] plėtrai yra didesnė už naudą, kurią aplinkai ir visuomenei duo[tų] šio straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų pasiekimas; ir

d) dėl techninių galimybių ar per didelių sąnaudų naudos, kurią duoda tokios vandens telkinio modifikacijos ir pasikeitimai [pakeitimai ar pakitimai], negalima gauti kitais būdais, kurie aplinkos apsaugos atžvilgiu būtų gerokai pranašesni.

8. Taikydamos šio straipsnio 3, 4, 5, 6 ir 7 dalis valstybės narės užtikrina, kad toks taikymas visam laikui nesutrukdytų pasiekti ar nepakenktų jau pasiektiems šios direktyvos tikslams kituose vandens telkiniuose tame pačiame upės baseino rajone ir neprieštarautų [nekliudytų] kitų Bendrijos aplinkos apsaugos teisės aktų įgyvendinimui.“

7 Direktyvos 2000/60 5 straipsnyje „Upės baseino rajono charakteristikos, žmogaus veiklos poveikio aplinkai apžvalga [tyrimas] ir vandens naudojimo ekonominė analizė“ numatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad būtų atlikta kiekvieno upės baseino rajono ar tarpvalstybinio upės baseino rajono dalies, esančios jos teritorijoje:

– charakteristikų analizė,

– žmogaus veiklos poveikio paviršinių vandenų ir požeminio vandens telkiniams apžvalga [tyrimas],

– vandens naudojimo ekonominė analizė

pagal II ir III prieduose pateiktas technines specifikacijas ir kad visa tai būtų baigta ne vėliau kaip po ketverių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minėtos analizės ir apžvalgos [tyrimai] peržiūrim[i] ir prireikus atnaujinam[i] ne vėliau kaip po 13 metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, o po to – kas šešeri metai.“

8 Šios direktyvos 8 straipsnis „Paviršinio ir požeminio vandens būklės bei saugomų teritorijų monitoringas“ suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės sudaro vandens būklės monitoringo programas, kad kiekviename upės baseino rajone vandens būklė būtų nuosekliai ir išsamiai prižiūrima:

– pagal tokias programas paviršinio vandens telkiniuose stebima:

i) nuotėkis ir tėkmės lygis ar greitis, kiek tai yra susiję su ekologine bei chemine būkle ir ekologiniu potencialu;

ii) ekologinė ir cheminė būklė bei ekologinis potencialas;

<…>

2. Šios programos pradeda veikti ne vėliau kaip po šešerių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, jei atitinkamuose teisės aktuose nėra numatyta kitaip. Toks stebėjimas atliekamas pagal V priedo reikalavimus.

<…>“

9 Minėtos direktyvos 11 straipsnyje „Priemonių programa“ nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė kiekvienam upės baseino rajonui arba tarpvalstybinio upės baseino rajono daliai, esančiai jos teritorijoje, sudaro priemonių programą 4 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti, atsižvelgdama į analizių, kurių reikalaujama 5 straipsnyje, rezultatus. Tokios priemonių programos gali remtis priemonėmis, kurios taikomos pagal nacionaliniu lygiu priimtus įstatymus visai atitinkamos valstybės narės teritorijai. Prireikus valstybė narė gali numatyti priemones, taikytinas visiems upės baseino rajonams ir (arba) tarptautinių upės baseino rajonų dalims, esančioms jos teritorijoje.

<…>

8. Priemonių programos peržiūrimos ir prireikus atnaujinamos ne vėliau kaip po 15 metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, po to – kas šešeri metai. Visos naujos ar peržiūrėtos priemonės pagal atnaujintą programą pradeda veikti per trejus metus nuo tos dienos, kai jos yra nustatomos.“

10 Tos pačios direktyvos 13 straipsnyje „Upės baseino valdymo planai“ numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienam upės baseino rajonui, esančiam tik jos teritorijoje, būtų sudarytas upės baseino valdymo planas.

<…>

4. Upės baseino valdymo plane pateikiama informacija, kuri yra smulkiai nurodyta VII priede.

<…>

6. Upės baseino valdymo planai paskelbiami ne vėliau kaip po devynerių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

7. Upės baseino valdymo planai patikslinami ir atnaujinami ne vėliau kaip po 15 metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, po to – kas šešeri metai.“

11 Direktyvos 2000/60 V priedo 1.3 ir 1.3.4 punktuose nustatyta:

„1.3. Paviršinių vandenų ekologinės ir cheminės būklės monitoringas

Paviršinių vandenų monitoringo tinklas sudaromas laikantis 8 straipsnio reikalavimų. Monitoringo tinklas turi būti suprojektuotas [sudarytas] taip, kad būtų galima nuosekliai ir išsamiai apžvelgti kiekvieno upės baseino ekologinę ir cheminę būklę bei suskirstyti vandens telkinius į penkias klases pagal 1.2 skirsnyje pateiktus norminius apibrėžimus. Upės baseino valdymo plane valstybės narės turi pateikti žemėlapį arba žemėlapius, kuriuose būtų pažymėtas paviršinių vandenų monitoringo tinklas.

<…>

1.3.4. Stebėjimų dažnumas

Fizinių-cheminių kokybės elementų parametrų stebėjimo monitoringas turėtų būti taikomas toliau nurodytu dažnumu, jei, remiantis techninėmis žiniomis ir ekspertų sprendimu, nebūtų pagrįsti ilgesni intervalai. Biologinių arba hidromorfologinių kokybės elementų monitoringas vykdomas bent kartą per priežiūros monitoringui nustatytą laikotarpį.

Bet kurio parametro veiklos monitoringo dažnumą valstybės narės nustato taip, kad būtų galima gauti pakankamai duomenų atitinkamo kokybės elemento būklei įvertinti. Monitoringo dažnumo intervalai neturėtų būti ilgesni už orientacinius intervalus, nurodytus toliau lentelėje, nebent ilgesni intervalai būtų pateisinami remiantis techninėmis žiniomis ir ekspertų nuomone.

Monitoringo dažnumas turi užtikrinti pakankamą patikimumo ir tikslumo lygį. Monitoringo sistemoje pasiekto patikimumo ir tikslumo lygio vertinimą reikia nurodyti upės baseino valdymo plane.

Monitoringo dažnumas nustatomas atsižvelgiant į parametrų svyravimą dėl gamtinių ir antropogeninių sąlygų. Laikas monitoringui parenkamas taip, kad sezoniniai svyravimai kuo mažiau paveiktų rezultatus, ir taip būtų galima užtikrinti, kad rezultatai atspindi vandens telkinyje vykstančius pokyčius, kuriuos sukelia antropogeninio poveikio pokyčiai. Prireikus ir norint pasiekti šį tikslą turi būti atliekamas papildomas monitoringas įvairiu metų laiku tais pačiais kalendoriniais metais.

Kokybės elementas	Upės	Ežerai	Tarpiniai	Pakrančių
Biologiniai				
Fitoplanktonas	6 mėnesiai	6 mėnesiai	6 mėnesiai	6 mėnesiai
Kita vandens flora	3 metai	3 metai	3 metai	3 metai
Didieji bestuburiai	3 metai	3 metai	3 metai	3 metai
Žuvys	3 metai	3 metai	3 metai	
Hidromorfologiniai				
Vientisumas	6 metai			
Hidrologija	nuolatos	1 mėnuo		
Morfologija	6 metai	6 metai	6 metai	6 metai
Fiziniai-cheminiai				
Terminės sąlygos	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai

Prisotinimas deguonimi	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai
Druskingumas	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	
Maistingosios medžiagos	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai
Rūgštingumo sąlygos	3 mėnesiai	3 mėnesiai		
Kiti teršalai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai
Prioritetinės medžiagos	1 mėnuo	1 mėnuo	1 mėnuo	1 mėnuo

<…>“

12 Direktyvos 2000/60 VII priede „Upės baseino valdymo planai“ nustatyta:

„A. Upės baseino valdymo planus sudaro šie elementai:

<…>

5. Aplinkos apsaugos tikslų, nustatytų paviršiniams ir požeminiams vandenims bei saugomoms teritorijoms pagal 4 straipsnį, sąrašas, įskaitant visų pirma atvejus, kai buvo pritaikytos 4 straipsnio 4, 5, 6 ir 7 dalys ir su jais susijusi pagal tą straipsnį būtina informacija.

<…>“

Prancūzijos teisė

13 *Code de l'environnement* (Aplinkos kodeksas) R. 212-1 straipsnyje numatyta:

„<…>

III. Turi būti parengti vienas ar keli pagrindiniai kiekvieno upės baseino ar jų grupės vandentvarkos ir vandens valdymo planai, kuriuose būtų nustatyti šio straipsnio IV dalyje nurodyti tikslai ir gairės <…>

IV. Vandentvarkos ir vandens valdymo planuose nustatyti kokybės ir kiekio tikslai yra:

1° Paviršinio vandens, išskyrus dirbtinius arba žmogaus veiklos labai pakeistus vandens telkinius, atveju – gera ekologinė ir cheminė būklė.

2° Paviršinio vandens telkinių, išskyrus dirbtinius arba žmogaus veiklos labai pakeistus vandens telkinius, atveju – geras ekologinis potencialas ir gera cheminė būklė.

<…>

4° Vandens kokybės prastėjimo prevencija.

<…>

VII. Vandens fizinių savybių pakeitimai arba vykdoma nauja žmonių veikla XIII dalyje nurodytame dekrete nustatytomis sąlygomis gali pateisinti pagrįstas IV dalies 1–4 punktuose <…> nurodytų tikslų nesilaikymo išimtis.

<…>

XI. Programos ir administraciniai sprendimai vandens srityje yra arba turi būti suderinti su bendrųjų vandentvarkos ir vandens valdymo planų nuostatomis.

<…>

XIII. Šio straipsnio išsami įgyvendinimo tvarka nustatoma *Conseil d'État* dekrete."

14 Aplinkos kodekso, iš dalies pakeisto 2018 m. spalio 4 d. *Décret n° 2018-847 relatif aux schémas directeurs d'aménagement et de gestion des eaux et schémas d'aménagement et de gestion des eaux* (Dekretu Nr. 2018-847 dėl bendrųjų vandentvarkos ir vandens valdymo planų ir vandentvarkos ir vandens valdymo planų) (JORF, 2018 m. spalio 6 d., tekstas Nr. 11), R. 212-13 straipsnyje numatyta:

„Taikant L. 212-1 straipsnio IV dalies 4 punktą, vandens kokybės prastėjimo prevencija siekiama užtikrinti, kad:

– nė vienas iš paviršinio vandens ekologinę būklę ir ekologinį potencialą apibūdinančių kokybės elementų nebūtų priskiriamas prie žemesnės klasės nei ta, kuriai jis buvo priskirtas anksčiau,

– kiek tai susiję su paviršinio vandens chemine būkle, teršalų koncentracija neviršytų aplinkos kokybės standartų, jeigu jų neviršijo anksčiau;

<…>

Vertinant L. 212-1 straipsnio XI dalyje nurodytų programų ir administracinių sprendimų suderinamumą su to paties straipsnio IV dalies 4 punkte nurodytu vandens kokybės prastėjimo prevencijos tikslu, atsižvelgiama į išvengimo ir mažinimo priemones, bet ne į laikiną trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių."

15 Aplinkos kodekso R. 212-16 straipsnyje nustatyta:

„<…>

I bis L. 212-1 straipsnio VII dalyje numatytos išimtys gali būti taikomos projektui, apimančiam vandens fizinių savybių pakeitimus arba naujos žmonių veiklos vykdymą, tik tuomet, jeigu įvykdytos visos šios sąlygos:

1° Imamasi visų įmanomų praktinių priemonių vandens telkinio būklei daromam neigiamam poveikiui sušvelninti.

2° Vandens telkinių pakeitimų ar pakitimų priežastys yra labai svarbios visuomenės interesams, ir (arba) naujų pakeitimų ar pakitimų nauda žmonių sveikatai, žmonių saugos palaikymui ar tvariam vystymuisi yra didesnė už naudą, kurią aplinkai ir visuomenei duoda šio straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų pasiekimas.

3° Dėl techninių galimybių arba per didelių sąnaudų nustatytų tikslų negalima pasiekti kitais būdais, kurie aplinkos apsaugos atžvilgiu būtų kur kas geresnė alternatyva.

Baseino koordinatorius patvirtina projektų, atitinkančių ar galinčių atitikti šias sąlygas, sąrašą, numatytą L. 212-1 straipsnio VII dalyje.

Vandens telkinių pakeitimų ar pakitimų priežastys, laikantis šių sąlygų, po atnaujinimo yra aiškiai nurodytos ir motyvuotos bendrajame vandens tvarkymo ir valdymo plane.

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 *Association France Nature Environnement* kreipėsi į *Conseil d’État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) su ieškiniu ir kitu pareiškimu, įregistruotais atitinkamai 2019 m. balandžio 1 d. ir 2020 m. rugsėjo 22 d.; ji prašė panaikinti, pirma, Dekretą Nr. 2018-847 tiek, kiek jame numatyta, kad į Aplinkos kodekso R. 212-13 straipsnį įtraukiama paskutinė pastraipa, pagal kurią, vertinant vandens srityje priimamų programų ir administracinių sprendimų suderinamumą su vandens kokybės prastėjimo prevencijos tikslu, „neatsižvelgiama į laikiną trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių“, ir, antra, numanomą sprendimą, priimtą Ministrui Pirmininkui atsisakius patenkinti jos prašymą panaikinti šią nuostatą.

17 Grįsdama ieškinį ši asociacija tvirtino, kad minėta nuostata pažeidžiama Direktyva 2000/60, visų pirma jos 4 straipsnio 1 dalis, pagal kurią draudžiamas bet koks laikinas ar ilgalaikis vandens telkinių būklės suprastėjimas.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad 2015 m. liepos 1 d. Sprendime *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland* (C-461/13, EU:C:2015:433) Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, jog Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies a punkto i–iii papunkčiai turi būti aiškinami taip, kad valstybės narės – nebent taikomos šio straipsnio 6 ir 7 dalyse numatytos išimtys, – privalo neišduoti leidimo įgyvendinti konkretų projektą, kai dėl jo gali suprastėti paviršinio vandens telkinio būklė arba jeigu kyla pavojus, kad iki šioje direktyvoje nustatytos datos nebus pasiekta gera paviršinio vandens būklė arba geras ekologinis potencialas ir gera cheminė tokių vandenų būklė.

19 Šiame teisme *Ministre de la Transition écologique et solidaire* (ekologinės ir solidarios pertvarkos ministras) teigė, kad pagrindinėje byloje ginčijamai nuostatai taikoma ne Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 6 dalyje numatyta išimtis, kuri turi būti taikoma dėl gamtinių priežasčių ar nenugalimos jėgos aplinkybių, o šio straipsnio 7 dalyje nurodyta išimtis, pagal kurią į šios direktyvos pažeidimų taikymo sritį nepatenka vandens telkinio būklės suprastėjimas dėl naujos subalansuotos žmonių veiklos, jeigu įvykdytos keturios šioje dalyje nurodytos kumuliacinės sąlygos. Šiuo klausimu minėtas ministras pateikė rekomendacinį Dokumentą Nr. 36 dėl „aplinkos apsaugos tikslų išimčių pagal 4 straipsnio 7 dalį“, kurį 2017 m. gruodžio mėn. parengė kompetentingos valstybių narių institucijos ir Europos Komisija, dalyvavusios rengiant „Vandens

pagrindų direktyvos ir Potvynių direktyvos įgyvendinimo strategiją“; šiame dokumente numatyta, kad jei tokia veikla vandens telkinio būklei turi tik laikiną, trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių, jai gali būti išduotas leidimas, ir tokiam leidimui netaikomas minėtos direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje nustatytas sąlygų įvykdymo reikalavimas.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, atsakymas į asociacijos ieškovės nurodytą ieškinio pagrindą priklauso nuo to, ar, atsižvelgiant į paviršinio vandens kokybės prastėjimo prevencijos tikslą, administracinė įstaiga gali neatsižvelgti į programų ir projektų, dėl kurių įgyvendinimo jos prašoma išduoti leidimą, laikiną, trumpalaikį poveikį, dėl kurio nekyla ilgalaikių pasekmių, ir, jei taip, kokiomis sąlygomis ir kokius apribojimus taikant.

21 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2000/60] 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybėms narėms, kai jos išduoda leidimą įgyvendinti programą ar projektą, leidžiama neatsižvelgti į laikiną, trumpalaikį jų poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių paviršinio vandens būklei?

2. Jeigu atsakymas yra teigiamas, kokias sąlygas turi atitikti tokios programos ir projektai, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 4 straipsnį, visų pirma jo 6 ir 7 dalis?“

Dėl prejudicinių klausimų

22 Savo dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2000/60 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad, vertinant konkrečios programos ar projekto suderinamumą su vandens kokybės prastėjimo prevencijos tikslu, pagal jį valstybėms narėms leidžiama neatsižvelgti į laikiną, trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių jo būklei, ir kokiomis sąlygomis.

23 Šiuo atžvilgiu Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje nurodyta, kad vykdydamos priemonių programas, numatytas upės baseino valdymo plane, kiek tai susiję su paviršiniu vandeniu, valstybės narės įgyvendina būtinas priemones, kad neprastėtų visų paviršinio vandens telkinių būklė, atsižvelgdamos į šio straipsnio 6 ir 7 dalių taikymą ir nepažeisdamos jo 8 dalies.

24 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies a punktas neapsiriboja vien tikslų planuoti upių baseinų valdymą paskelbimu vartojant programinę formuluotę, bet turi ir įpareigojamąjį poveikį kiekvienu šioje direktyvoje numatytos procedūros etapu, kai tik nustatoma atitinkamo vandens telkinio ekologinė būklė. Taigi šioje nuostatoje ne tik įtvirtintos principinės pareigos, bet ji yra susijusi ir su konkrečiais projektais (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 1 d. Sprendimo *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 43 ir 47 punktus).

25 Taigi su sąlyga, kad netaikoma išimtis, turi būti išvengta bet kokio vandens telkinių būklės prastėjimo, neatsižvelgiant į ilgalaikį planavimą, numatytą valdymo planuose ir priemonių programose. Pareiga neleisti prastėti vandens telkinių būklei lieka privaloma kiekvienu Direktyvos 2000/60 įgyvendinimo etapu ir taikoma bet kuriai paviršinio vandens telkinio, kuriam buvo ar turėjo būti patvirtintas valdymo planas, rūšiai ir būklei. Taigi atitinkama valstybė narė turi neišduoti leidimo įgyvendinti projektą, jeigu dėl to projekto gali suprastėti atitinkamo vandens

telkinio būklė arba nebūtų pasiekta gera paviršinių vandens telkinių būklė, nebent manytų, kad minėtam projektui taikoma viena iš šios direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje numatytų išimčių (2015 m. liepos 1 d. Sprendimo *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 50 punktas).

26 Vadinasi, per leidimo įgyvendinti projektą išdavimo procedūrą, taigi prieš priimant sprendimą, kompetentingos institucijos pagal Direktyvos 2000/60 4 straipsnį privalo patikrinti, ar įgyvendinant šį projektą gali būti daromas neigiamas poveikis vandeniui, kuris prieštarautų pareigoms neleisti prastėti paviršinio ir požeminio vandens telkinių būklei ir ją gerinti (2020 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18, EU:C:2020:391, 76 punktas).

27 Dėl sąvokos vandens telkinio „būklės suprastėjimas“, kuri Direktyvoje 2000/60 nėra apibrėžta, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad manytina, jog paviršinio vandens telkinio būklė suprastėja, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį, tuomet, kai bent vieno iš kokybės elementų būklė, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos V priedą, suprastėja viena klase, net jei dėl šio suprastėjimo paviršinio vandens telkinys nėra priskiriamas prie žemesnės klasės. Vis dėlto, jeigu atitinkamas kokybės elementas, kaip jis suprantamas pagal šį priedą, jau priskirtas prie žemiausios klasės, bet koks šio elemento suprastėjimas yra paviršinio vandens telkinio būklės suprastėjimas (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Komisija / Austrija*, C-346/14, EU:C:2016:322, 59 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

28 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamoje nacionalinėje nuostatoje numatyta, kad siekiant neleisti suprastėti paviršinio ar požeminio vandens telkinio būklei, kaip tai nurodyta šio sprendimo 26 punkte, „neatsižvelgiama į laikiną, trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių“.

29 Taigi iš pačios šios nuostatos formuluotės ir iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad minėta nuostata, be kita ko, siekiama leisti įgyvendinti programą ar projektą, turintį tik laikinų pasekmių vandens telkinio būklei, nesant reikalo šiuo atveju tikrinti, ar įvykdytos Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 7 dalyje numatytos kumuliacinės sąlygos, kurios iš esmės pakartotos Aplinkos kodekso R. 212-16 straipsnyje.

30 Šiuo klausimu į bylą įstojusios vyriausybės ir Komisija iš esmės teigia, kad net jeigu laikinas trumpalaikis poveikis lemia suprastėjimą, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 27 punktą, bet nesukelia ilgalaikių pasekmių paviršinio vandens telkinio būklei, tai nebūtinai yra Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje draudžiamas suprastėjimas, kaip tai pirmiausia matyti iš šio sprendimo 19 punkte nurodytame rekomendaciniame dokumente pateiktų paaiškinimų. Šiomis aplinkybėmis jos visų pirma remiasi periodiškumu, kuris dėl žmogaus veiklos poveikio paviršinių vandenų ir požeminio vandens telkiniams tyrimo nustatytas šios direktyvos 5 straipsnyje, o dėl priemonių programų atnaujinimo nurodytas jos 11 straipsnyje, taip pat joje nurodytais stebėjimo intervalais, kurie dėl minėtos direktyvos 8 straipsnyje nurodytų vandens būklės monitoringo programų yra pateikti jos V priedo 1.3.4 punkte esančioje lentelėje. Taigi, nesant draudžiamo suprastėjimo, nėra ir pagrindo remtis išimtimi, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 4 straipsnio 7 dalį.

31 Vis dėlto toks aiškinimas, kaip, be kita ko, pateiktas minėtame rekomendaciniame dokumente, kuris, kaip generalinis advokatas pabrėžė savo išvados 75 punkte, yra teisiškai neprivalomas, neišplaukia iš Direktyvos 2000/60 nuostatų, be to, jį paneigia bendra šios direktyvos struktūra ir ja siekiami tikslai. Iš tiesų, nors pareiga neleisti suprastėti paviršinio vandens telkinių būklei nereiškia, kad valstybės narės, vertindamos konkrečios programos ar projekto suderinamumą su

tikslu neleisti suprastėti paviršinio vandens telkinių kokybei, privalo atsižvelgti į laikiną, trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių, jei nustatoma, kad pagal savo pobūdį toks poveikis turi tik nedidelę įtaką atitinkamų vandens telkinių būklei, todėl negali sukelti jos suprastėjimo, kitaip yra tuomet, kai nustatoma, jog toks poveikis gali lemti suprastėjimą, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 27 straipsnį, net jeigu jis būtų laikinas.

32 Visų pirma iš Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies, siejamos su šio straipsnio 6 dalimi, matyti, kad pareiga neleisti suprastėti paviršinio vandens telkinių būklei apima ir pareigą neleisti laikinai suprastėti minėtų telkinių būklei. Iš tiesų tai, kad šios direktyvos 4 straipsnio 6 dalyje numatyta tokio suprastėjimo išimtis, patvirtina, jog pagal minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį valstybės narės įpareigojamos užkirsti kelią ir tokiam suprastėjimui.

33 Be to, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2000/60 1 straipsnio a punktą jos tikslas – nustatyti vidaus paviršinių vandenų, tarpinių vandenų, pakrančių vandenų ir požeminių vandenų apsaugos sistemą, kuri neleistų „toliau“ prastėti vandenų ekosistemų, taip pat sausumos ekosistemų (atsižvelgiant į jų vandens poreikius) bei šlapžemių, tiesiogiai priklausomų nuo vandenų ekosistemų, būklei, ją apsaugotų ir pagerintų. Šios direktyvos 32 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodytas „reikalavimas“ neleisti „toliau“ prastėti vandens būklei.

34 Beje, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti du atskiri, nors ir neatsiejamai susiję, tikslai. Pirma, remiantis Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunkčiu, valstybės narės įgyvendina būtinas priemones, kad neprastėtų visų paviršinio vandens telkinių būklė (pareiga neleisti suprastėti). Antra, remiantis šio 4 straipsnio 1 dalies a punkto ii ir iii papunkčiais, valstybės narės apsaugo, gerina ir atnaujina visus paviršinio vandens telkinius, kad gera būklė būtų pasiekta ne vėliau kaip 2015 m. pabaigoje (pareiga pagerinti) (2020 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18, EU:C:2020:391, 68 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Šiai pareigai neleisti prastėti vandens telkinių būklei Sąjungos teisės aktų leidėjas suteikė savarankišką statusą ir ši pareiga neapsiriboja instrumentu, naudojamu taikant pareigą pagerinti vandens telkinių būklę (2015 m. liepos 1 d. Sprendimo *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 49 punktas).

36 Be to, dėl pareigos neleisti prastėti Teisingumo Teismas pažymėjo, kad – su sąlyga, kad netaikoma išimtis, – turi būti išvengta bet kokio paviršinio vandens telkinio būklės prastėjimo (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Komisija / Austrija*, C-346/14, EU:C:2016:322, 64 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

37 Konkrečiau kalbant, Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad, kalbant apie kriterijus, leidžiančius daryti išvadą apie vandens telkinio būklės suprastėjimą, iš Direktyvos 2000/60 4 straipsnio, visų pirma jo 6 ir 7 dalių, bendros struktūros matyti, kad vandens telkinio būklės suprastėjimas, net laikinas, leidžiamas tik taikant griežtas sąlygas ir kad dėl tos priežasties riba, kurią peržengus konstatuojamas pareigos užkirsti kelią vandens telkinio būklės prastėjimui pažeidimas, turi būti kuo žemesnė (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 1 d. Sprendimo *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 67 punktą ir 2021 m. birželio 24 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija (Donjanos gamtinio regiono prastėjimas)*, C-559/19, EU:C:2021:512, 48 punktą).

38 Galiausiai šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad Direktyva 2000/60 buvo priimta remiantis EB 175 straipsnio 1 dalimi (dabar – SESV 192 straipsnio 1 dalis). Šiuo klausimu šios direktyvos 11 konstatuojamojoje dalyje primenama, kad, kaip nurodyta EB 174 straipsnyje (dabar – SESV 191 straipsnis), Sąjungos aplinkos politika turi padėti siekti aplinkos kokybės išsaugojimo, apsaugos ir gerinimo, apdairaus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo, ir turi būti grindžiama atsargumo bei prevencinių veiksmų principais, taip pat principu, kad žala aplinkai pirmiausia turi būti taisoma.

39 Taigi, tiek priminti tikslai ir principai, tiek galutinis Direktyvos 2000/60 tikslas – siekti bent geros visų Sąjungos paviršinių vandenų būklės ir ją išsaugoti, kaip nurodyta šios direktyvos 26 konstatuojamojoje dalyje (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 1 d. Sprendimo *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland* (C-461/13, EU:C:2015:433, 37 punktą), – savo ruožtu patvirtina aiškinimą, kad, taikant minėtos direktyvos 4 straipsnio 6 ir 7 dalis, nepažeidžiant šio straipsnio 8 dalies, turi būti išvengta bet kokio vandens telkinio būklės suprastėjimo, net jeigu jis laikinas ar trumpalaikis, atsižvelgiant į galimą neigiamą poveikį aplinkai ar žmonių sveikatai.

40 Žinoma, atsižvelgiant į Direktyvos 2000/60 V priedo 1.3.4 punkte numatytų stebėjimų dažnumą, praktiškai gali atsitikti taip, kad atliekant paviršinio vandens būklės stebėseną, reikalaujamą pagal šios direktyvos 8 straipsnį, nebus nustatytas laikinas kokybės elemento suprastėjimas, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 27 punktą.

41 Vis dėlto, kaip savo išvados 51 punkte pažymėjo generalinis advokatas, toks stebėjimo, siekiant atlikti analizę, priežiūrą ir galimai aptikti, dažnumas, kurio intervalai, nelygu atvejis, gali būti nuo vieno mėnesio iki šešerių metų, negali būti laikomas tinkamu kriterijumi, siekiant įvertinti galimą paviršinio vandens telkinio būklės suprastėjimą, atliekant šio sprendimo 26 punkte nurodytą *ex ante* stebėjimą. Jei būtų pritarta aiškinimui, kad numatomos trukmės, skaičiuojamos mėnesiais ar metais, paviršinio vandens telkinio būklės suprastėjimas neprieštarauja šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje numatytai pareigai neleisti prastėti ir kad leidimas įgyvendinti projektą, galintį sukelti tokį suprastėjimą, gali būti išduotas neįvykdžius minėtos direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje numatytų sąlygų, t. y. netaikant jokio stebėjimo, tai akivaizdžiai neatitiktų to, kas nurodyta, be kita ko, šio sprendimo 38 ir 39 punktuose.

42 Kita vertus, priešingai, nei teigia Prancūzijos vyriausybė, aiškinimas, kad pareiga neleisti prastėti paviršinio vandens telkinių būklei apima ir pareigą neleisti laikinai prastėti, dėl ko nekyla ilgalaikių pasekmių, nepanaikina Direktyvos 2000/60 4 straipsnio nuostatų nuoseklumo. Iš tiesų, kaip ir bet kokiam projektui, galinčiam sukelti paviršinio vandens telkinio būklės suprastėjimą, projektui, galinčiam sukelti laikiną trumpalaikį prastėjimą be ilgalaikių pasekmių, iš principo gali būti išduotas leidimas pagal šios direktyvos 4 straipsnio 7 dalį.

43 Šiomis aplinkybėmis, kiek tai susiję su, be kita ko, Prancūzijos vyriausybės nurodytais projektais, kuriais siekiama apsaugoti ar net pagerinti paviršinio vandens telkinių būklę, kaip antai „renatūralizavimo“ projektais, galima, be kita ko, teigti, kad *a priori* tokie projektai atitinka svarbų visuomenės interesą arba nauda aplinkai ir visuomenei, susijusi su Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų pasiekimu, tokių projektų atveju yra mažesnė už naudą žmonių sveikatai, žmonių saugos palaikymui ar tvariai plėtrai, kurią lemtų jų įgyvendinimas, kaip to reikalaujama pagal šios direktyvos 4 straipsnio 7 dalies c punktą.

44 Dėl Direktyvos 2000/60 4 straipsnio 7 dalies b punkte numatytos sąlygos, kad „pakeitimų ar pakitimų priežastys konkrečiai [turi būti] nurodytos ir paaiškintos upės baseino valdymo plane, kurio reikalaujama pagal [šios direktyvos] 13 straipsnį, o tikslai patikslinami kas šešerius metus,

pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Komisija / Austrija*, C-346/14, EU:C:2016:322, 66 ir 68 punktai ir jame nurodyta jurisprudencija) ir minėtos direktyvos VII priedo A dalies 5 punkto matyti, kad ji gali būti laikoma įvykdyta, kai atitinkamo projekto priežastys minėto leidimo įgyvendinti projektą išdavimo datą yra nurodomos tik priimant sprendimą išduoti leidimą įgyvendinti šį projektą.

45 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į du pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2000/60 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybės narės, vertindamos konkrečios programos ar projekto suderinamumą su tikslu užkirsti kelią paviršinio vandens telkinių būklės suprastėjimui, privalo atsižvelgti į laikiną, trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių vandens telkinių būklei, nebent pagal savo pobūdį toks poveikis turi tik nedidelę įtaką atitinkamų vandens telkinių būklei ir jis negali sukelti jų „suprastėjimo“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą. Kai vykdydamos leidimo įgyvendinti programą ar projektą išdavimo procedūrą kompetentingos nacionalinės institucijos nustato, kad jie gali sukelti tokį „suprastėjimą“, leidimas šiai programai ar projektui, net jei šis suprastėjimas laikinas, gali būti išduotas tik jei įvykdomos minėtos direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje numatytos sąlygos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės, vertindamos konkrečios programos ar projekto suderinamumą su tikslu užkirsti kelią paviršinio vandens telkinių kokybės suprastėjimui, privalo atsižvelgti į laikiną, trumpalaikį poveikį, nesukeliantį ilgalaikių pasekmių vandens telkinių būklei, nebent pagal savo pobūdį toks poveikis turi tik nedidelę įtaką atitinkamų vandens telkinių būklei ir jis negali sukelti jų „suprastėjimo“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą. Kai vykdydamos leidimo įgyvendinti programą ar projektą išdavimo procedūrą kompetentingos nacionalinės institucijos nustato, kad jie gali sukelti tokį „suprastėjimą“, leidimas šiai programai ar projektui, net jei šis suprastėjimas laikinas, gali būti išduotas tik jei įvykdomos minėtos direktyvos 4 straipsnio 7 dalyje numatytos sąlygos.

Parašai.